

POSTANOWIENIE

Dnia 4 kwietnia 2017 r.

Sąd Najwyższy w składzie:

SSN Monika Koba

w sprawie z wniosku A. S. i W. S.

przy uczestnictwie M. B., D. S., M. S., M. S., Skarbu Państwa - Starosty P., Gminy P., S. C. i D. F.

o stwierdzenie nabycia własności nieruchomości przez zasiedzenie,
na posiedzeniu niejawnym w Izbie Cywilnej w dniu 4 kwietnia 2017 r.,
na skutek skargi kasacyjnej wnioskodawczyni A. S.
od postanowienia Sądu Okręgowego w W.
z dnia 28 kwietnia 2016 r., sygn. akt XXVII Ca (...),

1/ odmawia przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania;

2/ zasądza od wnioskodawczyni A. S. na rzecz Skarbu Państwa - Prokuraturii Generalnej Rzeczypospolitej Polskiej kwotę 5.400 (pięć tysięcy czterysta) złotych tytułem zwrotu kosztów zastępstwa procesowego w postępowaniu kasacyjnym.

UZASADNIENIE

Zgodnie z art. 398⁹ § 1 k.p.c. Sąd Najwyższy przyjmuje skargę kasacyjną do rozpoznania, jeżeli w sprawie występuje istotne zagadnienie prawne, potrzeba wykładni przepisów prawnych budzących poważne wątpliwości lub wywołujących

rozbieżności w orzecznictwie sądów, zachodzi nieważność postępowania lub skarga kasacyjna jest oczywiście uzasadniona. Sąd Najwyższy w ramach przedsądu bada tylko wskazane w skardze kasacyjnej okoliczności uzasadniające jej przyjęcie do rozpoznania, a nie podstawy kasacyjne i ich uzasadnienie. Cel wymagania określonego w art. 398⁴ § 2 k.p.c. może być osiągnięty tylko przez powołanie i uzasadnienie istnienia przesłanek o charakterze publicznoprawnym, które będą mogły stanowić podstawę oceny skargi kasacyjnej pod kątem przyjęcia jej do rozpoznania.

Wniosek o przyjęcie skargi kasacyjnej do rozpoznania skarżąca oparła na przesłance uregulowanej w art. 398⁹ § 1 pkt 1 k.p.c.

W judykaturze Sądu Najwyższego utrwalił się pogląd, iż wskazanie przyczyny określonej w art. 398⁹ § 1 pkt 1 k.p.c. nakłada na skarżącego obowiązek przedstawienia zagadnienia o charakterze abstrakcyjnym wraz z argumentami prowadzącymi do rozbieżnych ocen prawnych, wykazania, że nie zostało ono rozstrzygnięte w dotychczasowym orzecznictwie, a wyjaśnienie go ma znaczenie nie tylko dla rozstrzygnięcia tej konkretnej sprawy, ale także innych podobnych spraw, przyczyniając się do rozwoju prawa. Zagadnienie ma cechować się istotnością, czyli być doniosłe z uwagi na rangę zawierającego się w nim problemu prawnego oraz jego znaczenie wykraczające poza potrzeby rozstrzygnięcia sprawy, w której wniesiono skargę. Nie może mieć charakteru kazuistycznego i służyć uzyskaniu przez skarżącego odpowiedzi odnośnie do kwalifikacji prawnej szczegółowych elementów podstawy faktycznej zaskarżonego orzeczenia (por. m.in. postanowienia Sądu Najwyższego z dnia 10 maja 2001 r., II CZ 35/01, OSNC 2002, nr 1, poz. 11 i z dnia 11 stycznia 2002 r., III CKN 570/01, OSNC 2002, nr 12, poz. 151).

Zdaniem skarżącej w niniejszej sprawie występuje istotne zagadnienie prawne w postaci konieczności odpowiedzi na pytanie czy stricte administracyjna czynność Skarbu Państwa, jaką jest nakaz kwaterunkowy, która nie skutkuje zawarciem umowy cywilnoprawnej, a nawet nie wywiera żadnych skutków w sferze cywilnoprawnej, czy to w postaci obowiązku świadczenia opłaty czynszu, czy też określenia jakichkolwiek innych obowiązków stron, jest realizacją uprawnień

o znamionach cywilnoprawnych i może stanowić przesłankę wykonywania posiadania w rozumieniu art. 336 k.c. i art. 172 k.c.

Zagadnienie prawne sformułowane przez skarżącą nie spełnia wyżej sprecyzowanych w judykaturze Sądu Najwyższego wymagań. Skarżąca nie przytoczyła ani nie uzasadniła takich argumentów, które prowadzą do rozbieżnych ocen prawnych. Nie wyjaśniła, dlaczego te zagadnienie ma charakter istotny. W zasadzie ograniczyła się do sformułowania pytania, nie przeprowadzając żadnego pogłębionego wywodu prawnego dla wykazania, że jej wątpliwości stanowią istotne zagadnienie prawne wymagające zaangażowania Sądu Najwyższego. Wskazane przez skarżącą zagadnienie, nie ma charakteru abstrakcyjnego, syntetycznego i uniwersalnego, lecz jest osadzone w okolicznościach konkretnej sprawy i jest pytaniem w tej właśnie sprawie. Dodatkowo zostało ono sformułowane bez respektowania zasady związania Sądu Najwyższego podstawą faktyczną zaskarżonego orzeczenia (art. 398³ § 3 i 398¹³ § 2 k.p.c.). Skarżąca czyni, bowiem założenie, że jedynym przejawem posiadania Skarbu Państwa, w stosunku do nieruchomości objętej sporem była decyzja administracyjna (nakaz kwaterunkowy). Tymczasem z ustaleń poczynionych przez Sąd Okręgowy wynika, iż Skarb Państwa uważał się za następcę prawnego M. K., której był spadkobiercą i na tej podstawie podejmował w stosunku do nieruchomości szereg czynności, nie ograniczających się do wydawania nakazów kwaterunkowych.

Ponadto istota posiadania samoistnego i posiadania zależnego, oraz jego związek z okolicznościami faktycznymi konkretnej sprawy, była już wielokrotnie wyjaśniana w orzecznictwie Sądu Najwyższego (por. m.in. uchwała pełnego składu Izby Cywilnej Sądu Najwyższego z dnia 26 października 2007 r., III CZP 30/07, OSNC 2008, nr 5, poz. 43; uchwała Sądu Najwyższego z dnia 28 marca 2014 r., III CZP 8/14, OSNC 2015, nr 1, poz. 6; uchwała składu siedmiu sędziów Sądu Najwyższego z dnia 6 grudnia 1991 r., III CZP 108/91, OSNCP 1992, nr 4, poz. 48, postanowienia Sądu Najwyższego z dnia 14 kwietnia 1961 r., CR 961/60, NP. 1962, nr 12, s. 1688, z dnia 7 maja 1986 r., III CRN 60/86, OSNCP 1987, nr 9, poz. 138, z dnia 4 października 1979 r., III CRN 163/79, OSNCP 1980, nr 5, poz. 95, z dnia 9 października 1996 r., III CKU 8/96, OSNC 1997, nr 4, poz. 38, z dnia 16 stycznia 2001 r., II CKN 901/00, nie publ., z dnia 1 kwietnia 2011 r., III CSK

184/10, OSNC-ZD 2012, nr B, poz. 24, z dnia 11 marca 2009 r., I CSK 360/08, nie publ.; z dnia 17 czerwca 2015 r., I CSK 309/14, nie publ.; z dnia 19 lutego 2015 r., III CSK 188/14, nie publ.; z dnia 3 października 2014 r., V CSK 579/13, nie publ.; z dnia 7 kwietnia 2011 r., IV CSK 425/10, OSNC-ZD nr B/2012, poz. 27, z dnia 9 grudnia 2014 r., III CSK 336/13, OSNC-ZD 2016, nr 1, poz. 16, z dnia 12 grudnia 2014 r., IV CSK 271/13, nie publ., z dnia 20 marca 2014 r., II CSK 279/13, OSNC 2015, nr 3, poz. 35). W orzecznictwie Sądu Najwyższego utrwalony jest również pogląd, iż okoliczności uzyskania przez Skarb Państwa władania rzeczą, a więc to czy kwalifikują się jako *dominium*, czy *imperium*, nie mają wpływu na uznanie władania za posiadanie samoistne (por. m.in. postanowienia Sądu Najwyższego z dnia 11 września 2013r., III CZP 51/13, nie publ., z dnia 21 maja 2014 r., II CSK 458/13, nie publ., z dnia 8 października 2014 r., II CSK 793/13, nie publ., z dnia 15 stycznia 2015 r., IV CSK 193/14, nie publ.). Nie zachodzi, więc potrzeba kolejnej wypowiedzi Sądu Najwyższego w tym przedmiocie.

Podkreślenia wymaga, iż w tego rodzaju sprawach istotne znaczenie dla kwalifikacji posiadania, jako samoistnego lub zależnego i dokonania subsumpcji pod określoną normę prawną, ma dokonanie uprzedniej oceny zgromadzonych w sprawie dowodów, będących podstawą ustaleń faktycznych, a więc kwestie usuwające się spod kontroli sądu kasacyjnego (art. 398³ § 3 k.p.c.). Bogactwo stanów faktycznych, implikujące niuansowanie oceny prawnej w zakresie kwalifikacji posiadania, w tego rodzaju sprawach przez sądy powszechne, nie stanowi problemu prawnego powstałego na tle konkretnych przepisów prawa, których rozstrzygnięcie niezbędne dla sprawy, stwarza realne i poważne trudności, przekraczające poziom występujący zwykle w przypadku każdego procesu decyzyjnego sądu orzekającego w konkretnej sprawie.

Z przytoczonych względów Sąd Najwyższy na podstawie art. 398⁹ § 2 k.p.c. odmówił przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania, nie znajdując też okoliczności, które w ramach przedsądu, jest obowiązany brać pod uwagę z urzędu. O kosztach postępowania kasacyjnego orzeczono na podstawie art. 520 § 3 w zw. z art. 391 § 1 i art. 398²¹ k.p.c. oraz § 10 ust. 4 pkt 2 w zw. z § 5 pkt 1 w zw. z § 2 pkt 7 rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 22 października 2015 r. w sprawie opłat za czynności adwokackie (Dz. U. z 2015 r., poz. 1800)

stosowanego z mocy § 2 rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 3 października 2016 r. zmieniającego rozporządzenie w sprawie opłat za czynności adwokackie (Dz. U. z 2016 r., poz. 1668).

jw